

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK

M-811 | 2017

Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeid er tiltakshavers ansvar Foto: Kine Martinsen, Miljødirektoratet

Tiltakshavers ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn

Forurensningsforskriften kapittel 2 om bygging og graving i forurenset grunn gjelder der noen skal gjøre et terrenginngrep i forurenset grunn. Tiltakshaver plikter å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området.

Hvis grunnen er forurenset skal tiltakshaver utarbeide en tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før terrenginngrepet begynner.

Tiltakshaver skal:

1. Vurdere mistanke om forurenset grunn
2. Undersøke mulig grunnforurensning
3. Utarbeide tiltaksplan
4. Sende inn tiltaksplan til kommunen for godkjenning
5. Gjennomføre tiltaket og rapportere til kommunen etter at tiltaket er gjennomført

1. Vurdere

Tiltakshaver skal vurdere om det kan være forurenset grunn i området der et terrenginngrep planlegges. Eksempler på aktiviteter som vil kunne føre til forurensning av grunnen;

- Eiendommen har vært benyttet til indu-

- strivirksomhet eller avfallshåndtering
- Eiendommer hvor det er gjort gjentatte rivningsarbeider eller rehabilitering av bygninger
- Eiendommer hvor det har vært brann
- Eiendommer med restforurensning fra tidligere oppryddingstiltak
- Eiendommer som ligger inntil eller nedstrøms eiendommer som er forurenset
- Eiendommer i eldre og sentrale byområder
- Eiendommer der det finnes tilkjørte masser av ukjent opprinnelse
- Eiendommer i områder med alunskifer eller andre bergarter som danner syre i kontakt med luft og vann

Miljødirektoratet faktaark, Grunnforurensning - bransjer og stoffer, [M-813 | 2017](#) gir også informasjon om mulig grunnforurensning som kan opp-

står ved ulike bransjer. Listen er ikke uttømmende.

Kilder til informasjon om grunnforurensning på eiendommen vil være:

- Databasen Grunnforurensning som viser eiendommer hvor det er registrert eller er begrunnet mistanke om forurensning i grunnen. Databasen er ikke uttømmende.
- Informasjon fra kommunen om tidligere reguleringsbestemmelser og eiendomshistorie.
- Aktsomhetskart for forurenset grunn om kommunen har utviklet dette
- Befaring på eiendommen i forkant av terrenginngrepet
- Geologisk kart over alunskifer og andre syredannende bergarter

2. Undersøke

Der det er sannsynlig å anta at det er forurenset grunn, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for å få klarlagt omfanget og betydningen av en eventuell forurensning

Grunnen karakteriseres som forurenset når konsentrasjonen av kjemiske stoffer overskrider normverdier som er gitt i vedlegg 1 til forskriften og/eller at bakgrunnsnivået er overskredet. Listen over stoffer med normverdi i vedlegg 1 er ikke å betrakte som fullstendig. Tiltakshaver har en selvstendig plikt til å vurdere om også andre stoffer enn de på listen, kan være relevante. Grunn som danner syre i kontakt med vann og luft er også forurenset grunn.

Undersøkelser av jorden skal være utført i samsvar med Norsk Standard NS-ISO 10381-5, og veileder om helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn, TA-2553/2009 utgitt av Miljødirektoratet. Dette er en sentral veileder som gir informasjon om prøvetetthet.

Hvis undersøkelsene viser at grunnen ikke er forurenset, slik det var mistanke om, skal tiltakshaver sende resultatene til kommunen sammen med byggesøknaden.

3. Utarbeide tiltaksplan

Der det er bekreftet forurenset grunn, må tiltakshaver utarbeide en tiltaksplan som kommunen må godkjenne før terrenginngrepet kan starte.

Planen skal sikre at:

- det oppnås ønsket miljøkvalitet i forhold til planlagt bruk av eiendommen
- det ikke oppstår skadelig forurensning i forbindelse med anleggsarbeidet
- forurensete masser disponeres forsvarlig

Tiltaksplanen skal ta for seg:

- gjennomførte undersøkelser
- helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn og/eller eventuelle fastsatte akseptkriterier
- risiko for spredning av forurensning under arbeidet
- tiltak og tidsplan for å sikre nødvendig miljøkvalitet under og etter gjennomføringen
- disponering av forurensete masser
- kontroll og overvåking under og etter terrenginngrepet
- dokumentasjon for bruk av godkjente foretak

Dersom tiltaket også krever melding eller søknad etter plan- og bygningsloven, skal tiltaksplanen sendes kommunen sammen med denne.

Kommunen kan kreve at undersøkelsene og tiltaksplanen gjøres av foretak med særlig faglig kompetanse på området. Tiltakshaver bør derfor rådføre seg med kommunen.

4. Sende inn tiltaksplan til kommunen for godkjenning

Tiltaksplanen for terrenginngrepet skal være godkjent av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Kommunen vurderer om tiltaksplanen er tilstrekkelig dekkende og i samsvar med kravene i forskriften. Hvis ikke skal kommunen påpeke mangler overfor tiltakshaver, slik at tiltaksplanen kan rettes opp. Kommunen kan også kreve at det foretas ytterligere undersøkelser og kan

stille konkrete krav til innholdet i tiltaksplanen

Tiltakshaver har i utgangspunktet selv ansvaret for at tiltaksplanen har en tilfredsstillende kvalitet. Kommunens godkjenning av tiltaksplanen fratar heller ikke tiltakshaver ansvaret for at tiltakene er gode nok for å sikre tilstrekkelige miljøkvalitet under og etter gjennomføring av tiltaket.

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver skal sørge for varsling dersom tiltaket ikke er tilstrekkelig varslet overfor naboer og andre berørte gjennom behandling av saken etter plan- og bygningsloven. Kommunens saksbehandling av tiltaksplanen skal så langt det er mulig samordnes med behandling av saken etter plan- og bygningsloven. Kommunen kan fastsette gebyr for saksbehandling og kontroll etter forskriften.

5. Gjennomføre tiltaket og rapportere til Grunnforurensning

Gjennomføring av tiltaket skal skje i henhold til godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal være godkjent av kommunen. Dersom det under gjennomføring oppstår fare for forurensning som ikke er forutsatt, har tiltakshaver et selvstendig ansvar for å forebygge eller motvirke dette.

Oppdages uforutsett forurensning i grunnen eller det oppstår mistanke om slik forurensning etter at terrenginngrepet er påbegynt, skal alt arbeid som kan utløse spredningsfare straks stanses. Tiltakshaver plikter å gjennomføre nødvendige undersøkelser og om nødvendig, utarbeide ny tiltaksplan knyttet til dette.

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidet skjer i samsvar med tiltaksplanen. Videre plikter tiltakshaver til enhver tid å la representanter for kommunen å føre tilsyn med gjennomføringen.

Umiddelbart etter at tiltaket er gjennomført, skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring i henhold til planen. Tiltakshaver skal samtidig registrere lokaliteten i Miljødirektoratets

database Grunnforurensning.

Tiltakshaver må være forberedt på kontroll fra kommunen etter at tiltaket er gjennomført.

MER INFORMASJON!

Nettstedet Miljokommune.no gir ytterligere informasjon om kommunens plikter og myndighet etter forskriften.

Miljødirektoratets temasider om forurenset grunn og tilhørende veiledere og faktaark

OM FORSKRIFTEN

Forskrift om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider inngår som kapittel 2 i forurensningsforskriften.

Etter forskriften plikter tiltakshaver å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. I så fall skal tiltakshaver utarbeide tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Forskriften finner du på lovdata.no

